

ในช่วงฤดูร้อนของทุกปี มักจะมีการระบาดของโรคอุจจาระร่วง ซึ่งอาจเกิดได้จากเชื้ออหิวาต์ บิด ไทฟอยด์ต่าง ๆ เพื่อป้องกันโรคนี้ จึงควรทราบถึงวิธีการป้องกันทางสุขาภิบาลอาหาร โดยเฉพาะในเรื่องของอาหาร น้ำดื่ม และน้ำแข็ง ดังนี้

อาหาร

1. ควรเลือกรับประทานอาหารปรุงสำเร็จ ที่มีการปกปิด

2. ควรเลือกรับประทานอาหารร้อน ปรุงสุกใหม่ ๆ ไม่รับประทานอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ

3. อาหารที่เหลือเก็บจากมือก่อนเมื่อนำมาบริโภคจะต้องอุ่นให้ร้อนก่อนเสมอ

4. ควรล้างมือก่อนรับประทานอาหารหรือหลังจากออกจากห้องส้วมทุกครั้ง

น้ำดื่ม

ดื่มน้ำที่สะอาด ซึ่งสามารถปรับปรุงคุณภาพน้ำโดยวิธีการต้มเพื่อทำลายจุลินทรีย์ในน้ำ ต้มน้ำให้เดือดโดยใช้อุณหภูมิ 100°C นาน 5 นาที การเก็บน้ำดื่ม ควรเก็บในภาชนะที่ปกปิด มีทางน้ำรินเทออกโดยเฉพาะ เช่น กาน้ำ คุลเลอร์ หรือขวดน้ำที่มีฝาเปิดและตั้งสูงจากพื้น

น้ำแข็ง

ในการเลือกบริโภคน้ำแข็ง ควรระมัดระวัง เนื่องจากความเย็นของน้ำแข็ง ไม่สามารถทำให้เชื้อโรคตายได้ เพียงแต่หยุดการเจริญเติบโตเท่านั้น ดังนั้น น้ำแข็งจึงเป็นสื่อและพาหะนำโรคทางเดินอาหาร เช่นเดียวกับน้ำดื่ม จึงควรบริโภคน้ำแข็งที่สะอาด โดยพิจารณา ดังนี้

1. เลือกรับประทานน้ำแข็งที่ผลิตสำหรับบริโภคเท่านั้น เช่น น้ำแข็งหลอด (ที่เรียกกันว่าน้ำแข็งยูนิท)

2. มีการเก็บน้ำแข็งในถังที่มีการปกปิด และมีอุปกรณ์ด้ามยาวสำหรับตักหรือตักโดยเฉพาะ ไม่ใช้มือในการหยิบ ตักน้ำแข็ง

3. ไม่มีอาหารหรือสิ่งอื่นแช่ปนในน้ำแข็งที่ใช้บริโภค

ผงปูนคลอรีน

ผงปูนคลอรีน เป็นสารเคมีที่มีประสิทธิภาพ ในการทำลายเชื้อโรคได้หลายชนิด เช่น เชื้ออหิวาต์ เชื้อไทฟอยด์ เชื้อบิด และอื่นๆ นำมาใช้ในกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการฆ่าเชื้อโรคได้ ดังนี้

1. ฆ่าเชื้อโรคในน้ำดื่ม

- ใช้สารส้มจำนวนประมาณ 2 ช้อนชาต่อน้ำ 20 ลิตร (1 पीब) แกว่งกวนน้ำเพื่อให้ตกตะกอน
- ผสมผงปูนคลอรีน ½ ช้อนชา ในน้ำ 10 पीब และทิ้งไว้นาน 30 นาที ก่อนดื่ม

2. ฆ่าเชื้อโรคในผักสด - ผลไม้

- ผสมปูนคลอรีน ½ ในน้ำ 1 पीब แช่นาน 10 นาที

3. ฆ่าเชื้อโรคในภาชนะอุปกรณ์

- ผสมผงปูนคลอรีน 1 ช้อนชา ในน้ำ 1 पीब แช่นาน 2 นาที

4. ฆ่าเชื้อโรคในพื้นที่ตลาดและอาคารต่าง ๆ

- ใช้ผลปูนคลอรีน 1 ช้อนชา ต่อน้ำ 1 पीब ราดพื้นที่ที่ต้องการฆ่าเชื้อโรค

วิธีการใช้ผงปูนคลอรีน

1. นำเอาผงปูนคลอรีนตามจำนวนที่กำหนด ละลายน้ำเพียงเล็กน้อยในถ้วยแก้ว
2. ใช้ช้อนคนให้เข้ากัน แล้วตั้งทิ้งไว้ให้ตกตะกอน
3. เทหรือรินเอาแต่ส่วนที่ใสไปผสมกับน้ำที่ต้องการ ฆ่าเชื้อโรคตามอัตราส่วนที่กำหนดในแต่ละกิจกรรม

การเก็บผงปูนคลอรีน

เนื่องจากผงปูนคลอรีนเสื่อมสภาพได้ง่ายจึงควรเก็บไว้ในที่เย็น ไม่อับชื้น ไม่ถูกแสงแดด จะต้องปิดฝาภาชนะที่เก็บให้แน่นเสมอ

การรักษาขั้นต้นของผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วง โดยใช้ผงน้ำตาลเกลือแร่ หรือ โอ.อาร์.เอส

เมื่อป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงอย่างแรงจะทำให้เกิดการสูญเสียน้ำ ซึ่งอาจทำให้ช็อคได้ เราสามารถป้องกันขั้นต้นได้โดยการรับประทานผงน้ำตาลเกลือแร่หรือ O.R.S.

วิธีใช้

เทผงยาทั้งซองละลายในน้ำสะอาด เช่น น้ำต้มสุกที่เย็นแล้ว 750 มล. (1 ขวดสุรากลมหรือขวดน้ำปลา) จะได้สารละลายน้ำตาลเกลือแร่ใช้ดื่มมาก ๆ เมื่อเริ่มมีอาการท้องร่วง ถ้าถ่ายบ่อย ๆ ให้ดื่มบ่อยขึ้น ถ้าอาเจียนด้วยให้ดื่มทีละน้อยแต่บ่อยครั้ง

(ผงน้ำตาลเกลือแร่สามารถหาซื้อได้ตามร้านค้าและร้านขายยา)

การสุขาภิบาลอาหาร เพื่อ การป้องกันโรคอุจจาระร่วง

ผลิต / เผยแพร่โดย ... กลุ่มงานสุขศึกษา

โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์

จังหวัดนครสวรรค์

โทร. 056 - 219888 ต่อ 5200, 9801

ในช่วงฤดูร้อนของทุกปี มักจะมีการระบาดของโรคอุจจาระร่วง ซึ่งอาจเกิดได้จากเชื้ออหิวาต์ บิด ไทฟอยด์ต่าง ๆ เพื่อป้องกันโรคนี้ จึงควรทราบถึงวิธีการป้องกันทางสุขาภิบาลอาหาร โดยเฉพาะในเรื่องของอาหาร น้ำดื่ม และน้ำแข็ง ดังนี้

อาหาร

1. ควรเลือกรับประทานอาหารปรุงสำเร็จ ที่มีการปกปิด

2. ควรเลือกรับประทานอาหารร้อน ปรุงสุกใหม่ ๆ ไม่รับประทานอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ

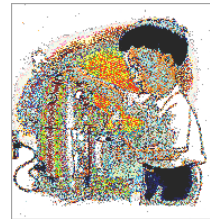
3. อาหารที่เหลือเก็บจากมือก่อนเมื่อนำมาบริโภคจะต้องอุ่นให้ร้อนก่อนเสมอ

4. ควรล้างมือก่อนรับประทานอาหารหรือหลังจากออกจากห้องส้วมทุกครั้ง

น้ำดื่ม

ดื่มน้ำที่สะอาด ซึ่งสามารถปรับปรุงคุณภาพน้ำโดยวิธีการต้มเพื่อทำลายจุลินทรีย์ในน้ำ ต้มน้ำให้เดือดโดยใช้อุณหภูมิ 100°C นาน 5 นาที การเก็บน้ำดื่ม ควรเก็บในภาชนะที่ปกปิด มีทางน้ำรินเทออกโดยเฉพาะ เช่น กาน้ำ कुลเลอร์ หรือขวดน้ำที่มีฝาเปิดและตั้งสูงจากพื้น

น้ำแข็ง

ในการเลือกบริโภคน้ำแข็ง ควรระมัดระวัง เนื่องจากความเย็นของน้ำแข็ง ไม่สามารถทำให้เชื้อโรคตายได้ เพียงแต่หยุดการเจริญเติบโตเท่านั้น ดังนั้น น้ำแข็งจึงเป็นสื่อและพาหะนำโรคทางเดินอาหาร เช่นเดียวกับน้ำดื่ม จึงควรบริโภคน้ำแข็งที่สะอาด โดยพิจารณา ดังนี้

1. เลือกบริโภคน้ำแข็งที่ผลิตสำหรับบริโภคเท่านั้น เช่น น้ำแข็งหลอด (ที่เรียกกันว่าน้ำแข็งยูนิท)

2. มีการเก็บน้ำแข็งในถังที่มีการปกปิด และมีอุปกรณ์ด้ามยาวสำหรับตักหรือตักโดยเฉพาะ ไม่ใช้มือในการหยิบ ตักน้ำแข็ง
3. ไม่มีอาหารหรือสิ่งอื่นแช่ปนในน้ำแข็งที่ใช้บริโภค

ผงปูนคลอรีน

ผงปูนคลอรีน เป็นสารเคมีที่มีประสิทธิภาพ ในการทำลายเชื้อโรคได้หลายชนิด เช่น เชื้ออหิวาต์ เชื้อไทฟอยด์ เชื้อบิด และอื่นๆ นำมาใช้ในกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการฆ่าเชื้อโรคได้ ดังนี้

1. ฆ่าเชื้อโรคในน้ำดื่ม

- ใช้สารส้มจำนวนประมาณ 2 ช้อนชาต่อน้ำ 20 ลิตร (1 पीब) แกว่งกวนน้ำเพื่อให้ตกตะกอน
- ผสมผงปูนคลอรีน ½ ช้อนชา ในน้ำ 10 पीब และทิ้งไว้นาน 30 นาที ก่อนดื่ม

2. ฆ่าเชื้อโรคในผักสด - ผลไม้

- ผสมปูนคลอรีน ½ ในน้ำ 1 पीब แช่นาน 10 นาที

3. ฆ่าเชื้อโรคในภาชนะอุปกรณ์

- ผสมผงปูนคลอรีน 1 ช้อนชา ในน้ำ 1 पीब แช่นาน 2 นาที

4. ฆ่าเชื้อโรคในพื้นที่ตลาดและอาคารต่าง ๆ

- ใช้ผลปูนคลอรีน 1 ช้อนชา ต่อน้ำ 1 पीब ราดพื้นที่ที่ต้องการฆ่าเชื้อโรค

วิธีการใช้ผงปูนคลอรีน

1. นำเอาผงปูนคลอรีนตามจำนวนที่กำหนด ละลายน้ำเพียงเล็กน้อยในถ้วยแก้ว
2. ใช้ช้อนคนให้เข้ากัน แล้วตั้งทิ้งไว้ให้ตกตะกอน
3. เทหรือรินเอาแต่ส่วนที่ใสไปผสมกับน้ำที่ต้องการ ฆ่าเชื้อโรคตามอัตราส่วนที่กำหนดในแต่ละกิจกรรม

การเก็บผงปูนคลอรีน

เนื่องจากผงปูนคลอรีนเสื่อมสภาพได้ง่ายจึงควรเก็บไว้ในที่เย็น ไม่อับชื้น ไม่ถูกแสงแดด จะต้องปิดฝาภาชนะที่เก็บให้แน่นเสมอ

การรักษาขั้นต้นของผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วง โดยใช้ผงน้ำตาลเกลือแร่ หรือ โอ.อาร์.เอส

เมื่อป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงอย่างแรงจะทำให้เกิดการสูญเสียน้ำ ซึ่งอาจทำให้ช็อคได้ เราสามารถป้องกันขั้นต้นได้โดยการรับประทานผงน้ำตาลเกลือแร่หรือ O.R.S.

วิธีใช้

เทผงยาทั้งซองละลายในน้ำสะอาด เช่น น้ำต้มสุกที่เย็นแล้ว 750 มล. (1 ขวดสุรากลมหรือขวดน้ำปลา) จะได้สารละลายน้ำตาลเกลือแร่ใช้ดื่มมากๆ เมื่อเริ่มมีอาการท้องร่วง ถ้าถ่ายบ่อย ๆ ให้ดื่มบ่อยขึ้น ถ้าอาเจียนด้วยให้ดื่มทีละน้อยแต่บ่อยครั้ง

(ผงน้ำตาลเกลือแร่สามารถหาซื้อได้ตามร้านค้าและร้านขายยา)

การสุขาภิบาลอาหาร เพื่อ การป้องกันโรคอุจจาระร่วง

ผลิต / เผยแพร่โดย ... กลุ่มงานสุขศึกษา

โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์

จังหวัดนครสวรรค์

โทร. 056 - 219888 ต่อ 5200, 9801